

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdlá a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobkyně I. Č.**, zastoupené JUDr. Editou Lebedovou, advokátkou, se sídlem IBC – Příkop 6, 602 00 Brno, proti **žalované České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 5. 1999, č. xxx, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ze dne 12. 12. 2002, č. j. 2 Cao 193/2002 - 67,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalované **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalované ze dne 6. 5. 1999, č. xxx, bylo žalobkyni (dále jen „stěžovatelka“) zastaveno zvýšení důchodu pro částečnou bezmocnost pro nesplnění podmínek uvedených v § 70 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, s odůvodněním, že podle rozhodnutí posudkové komise Městské správy sociálního

zabezpečení Brno ze dne 6. 4. 1999 není již stěžovatelka částečně bezmocná a zvýšení důchodu pro částečnou bezmocnost jí proto od 4. 7. 1999 nenáleží.

Proti tomuto rozhodnutí žalované podala stěžovatelka dne 31. 5. 1999 opravný prostředek, který adresovala Městskému soudu v Brně. V něm stěžovatelka namítala nesprávné složení posudkové komise, nesprávné zjištění skutkového stavu správním orgánem (žalovanou). Tento opravný prostředek byl dále doplněn podáním stěžovatelky ze dne 25. 4. 2000.

Městský soud v Brně opravný prostředek svým usnesením č. j. 38 C 120/99 – 5 ze dne 28. 7. 2000 postoupil Krajskému soudu v Brně, jako soudu věcně a místně příslušnému. Tento spis došel Krajskému soudu v Brně dne 10. 8. 2000.

Krajský soud v Brně rozhodl o opravném prostředku rozsudkem ze dne 25. 4. 2001, č. j. 41 Ca 152/2000 – 31, a to tak, že napadené rozhodnutí žalované potvrdil a dále rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Stěžovatelka podala dne 4. 6. 2001 odvolání proti uvedenému rozhodnutí Krajského soudu v Brně k Vrchnímu soudu v Olomouci. Vrchní soud v Olomouci napadený rozsudek zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Brně k dalšímu řízení. V odůvodnění uvedl, že se Krajský soud v Brně nezabýval včasností podání opravného prostředku. Uvedl, že podle § 250m odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), ve znění účinném do 31. 12. 2002, je nutné podat návrh (opravný prostředek) u věcně příslušného soudu nebo u orgánu, který vydal napadené rozhodnutí. Vrchní soud v Olomouci neshledal podmínky pro potvrzení ani pro změnu napadeného rozhodnutí, jelikož ze spisu nebylo zřejmé, zda podala stěžovatelka opravný prostředek i prostřednictvím žalované.

Krajský soud v Brně doplnil v dalším řízení dokazování ve směru stanoveném Vrchním soudem v Olomouci a dospěl k závěru, že stěžovatelka podala opravný prostředek jen k Městskému soudu v Brně, a nikoli prostřednictvím žalované. Na základě tohoto zjištění dospěl k závěru, že opravný prostředek byl podán opožděně, a proto jej usnesením ze dne 27. 3. 2002, č. j. 41 Ca 152/2000 – 49, podle § 250p o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2002 odmítl.

Proti tomuto usnesení Krajského soudu v Brně podala stěžovatelka odvolání k Vrchnímu soudu v Olomouci, který svým usnesením č. j. 2 Cao 193/2002 - 67 ze dne 12. 12. 2002, napadené usnesení Krajského soudu v Brně potvrdil a dále rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Dne 25. 1. 2003 podala stěžovatelka k Nejvyššímu soudu dovolání proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 12. 12. 2002. V něm namítá jeho nezákonnost, spočívající v tom, že podle § 104 odst. 1 o. s. ř. v případě návrhu na zahájení řízení, který není podán u soudu věcně příslušného, zůstávají v případě postoupení soudu věcně příslušnému právní účinky spojené s podáním návrhu na zahájení řízení zachovány. Uvádí, že toto platí i podle soudního řádu správního. Dále poukazuje na skutečnost, že soudy by měly při změně zákonů postupovat citlivě se zřetelem na právo občana na spravedlivý proces.

Dnem 31. 12. 2002 byla nálezem Ústavního soudu č. 276/2001 Sb. zrušena část pátá občanského soudního řádu „Správní soudnictví“. Od 1. 1. 2003 nabyl účinnosti zákon

č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). V důchodových věcech bylo do nabytí účinnosti zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), to je do 31. 12. 2002, možné takové rozhodnutí napadnout dovoláním u Nejvyššího soudu podle tehdy účinného § 250s odst. 2 písm. b) o. s. ř. Od nabytí účinnosti s. ř. s. jsou ve správním soudnictví správní rozhodnutí přezkoumávána v řízení žalobním a v řízení o kasační stížnosti.

Kasační stížnost je podle § 102 s. ř. s. opravným prostředkem proti pravomocným rozhodnutím krajských, nikoli vrchních soudů. Podle přechodného ustanovení § 129 odst. 4 s. ř. s. se však jako kasační stížnost posoudí dovolání podané do 31. 12. 2002. Jelikož podání stěžovatelky bylo doručeno Nejvyššímu soudu až po 1. 1. 2003, tedy po nabytí účinnosti nové úpravy, a tuto situaci tato úprava přechodného ustanovení výslovně neřeší, Nejvyšší správní soud vycházel z obecných principů tvorby přechodných procesních ustanovení, podle nichž účastník by neměl být novou úpravou zkrácen na svých procesních právech, která mu zajišťovala předchozí právní úprava. Tato procesní úprava se pouze přizpůsobí úpravě nové, tj. úpravě soudního řádu správního. Předchozí právní úprava umožňovala účastníkovi napadnout mimořádným opravným prostředkem rozhodnutí soudu odvolacího. Proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že je nutné na případy, ve kterých by podle předchozí právní úpravy bylo přípustné dovolání, analogicky použít § 129 odst. 4 s. ř. s., zároveň usoudil, že kasační stížnost je možné podat ve lhůtě, která byla stanovena pro dovolání.

Podání stěžovatelky tedy Nejvyšší správní soud posoudil jako kasační stížnost proti rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ze dne 12. 12. 2002. Toto rozhodnutí bylo stěžovatelce doručeno dne 6. 1. 2003. Od tohoto data mohla ve lhůtě dvou měsíců podat kasační stížnost; kasační stížnost byla doručena Nejvyššímu správnímu soudu dne 31. 1. 2003, byla tedy podána včas. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka je zastoupena advokátkou a jsou splněny i další podmínky řízení, je kasační stížnost přípustná.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí Vrchního soudu v rozsahu stížnostních bodů a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Obsah podání svědčí pro to, že stěžovatelka namítá nesprávné právní hodnocení věci (§ 103 odst. 1 písm. a/ s. ř. s.). Nesprávné posouzení právní otázky může nastat tehdy, pokud by soud užil právní normy, která na posuzovanou věc nedopadá, anebo sice právní normu správnou, její výklad by však správný nebyl.

Otázku včasnosti podání opravného prostředku do rozhodnutí žalované je nutné posoudit podle právních předpisů účinných před nabytím účinnosti soudního řádu správního. V této době se procesní režim podávání opravných prostředků proti rozhodnutím správních orgánů řídil hlavou třetí části páté občanského soudního řádu účinného do 31. 12. 2002. Vrchní soud v Olomouci správně aplikoval § 250m odst. 2 o. s. ř. účinný do 31. 12. 2002, podle kterého se návrh (opravný prostředek) podával u příslušného soudu. Věcně a místně příslušným soudem podle § 85 odst. 1, § 246 odst. 1 a § 246a odst. 2 o. s. ř. účinných v době podání opravného prostředku, byl krajský soud, v jehož obvodu měl navrhovatel obecný soud, tedy v jehož obvodu měl navrhovatel bydliště.

V daném případě nelze aplikovat § 104 a § 105 o. s. ř., kterých se dovolává stěžovatelka, neboť § 104 se nevztahuje na nedostatek věcné a místní příslušnosti, ale pravomoci soudů, a § 105 otázku účinků návrhu podaného u věcně nepřislusného soudu neupravuje. Nebyl-li opravný prostředek podán u příslušného soudu, nebylo ani zahájeno

řízení o něm. Ustanovení § 250m odst. 2 o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2002 obsahovalo jen jednu výjimku z této zásady, a to pro případ, kdy byl opravný prostředek podán prostřednictvím orgánu, který napadané rozhodnutí vydal. Byl-li návrh podán včas u tohoto orgánu, platilo, že byl podán včas; i v tomto případě je však řízení o něm zahájeno až jeho doručením příslušnému soudu. Není-li však podán, resp. dodán ve lhůtě třiceti dnů soudu příslušnému, jde o návrh podaný po lhůtě. Tento názor byl zastáván nejen soudní praxí, ale i literaturou, přinejmenším pokud šlo o nepřislušnost věcnou, a za předpokladu, že byl ten, kdo opravný prostředek podává, řádně poučen (srov. Bureš, Drápal, Mazanec, Občanský soudní řád, komentář, 5. vydání, Praha 2001, str. 1260). Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 8. 2003, č. j. 2 Ads 10/2003 – 62, judikoval, že podal-li žalobce přede dnem 31. 12. 2002 proti rozhodnutí správního orgánu opravný prostředek u věcně nepřislušného obvodního soudu a tento opravný prostředek byl dodán věcně a místně příslušnému Městskému soudu v Praze teprve po uplynutí lhůty uvedené v § 250 odst. 2 o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2002, byl takový opravný prostředek podán opožděně. Lhůta mohla být dodržena pouze tehdy, jestliže by obvodní soud ještě ve lhůtě stanovené § 250m odst. 2 o. s. ř. předal opravný prostředek orgánu, který má povinnost jej doručit (poště).

Stěžovatelka (navrhovatelka) byla v rozhodnutí ČSSZ řádně poučena, že může podat opravný prostředek u krajského soudu (Městského soudu v Praze), v jehož obvodu má bydliště, nebo u České správy sociálního zabezpečení. Přesto podala opravný prostředek k Městskému soudu v Brně (soud adresy), ačkoli má bydliště v obvodu Krajského soudu v Brně. Příslušnému soudu, tzn. Krajskému soudu v Brně byl opravný prostředek odeslán až po uplynutí třicetidenní lhůty k podání opravného prostředku. Z tohoto důvodu se jedná o opožděný návrh ve smyslu § 250p o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2002, který Krajský soud v Brně podle tohoto ustanovení správně odmítl.

Z výše uvedeného vyplývá, že jak závěr Vrchního soudu v Olomouci, tak i Krajského soudu v Brně o opožděnosti podání opravného prostředku stěžovatelky, je správný. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, jak ve výroku uvedeno (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Protože však žalovaná žádné náklady neuplatňovala a Nejvyšší správní soud ani žádné jí vzniklé náklady na základě spisu nezjistil, rozhodl tak, že se jí právo na náhradu nákladů řízení v řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. července 2004

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu

